Poštnina pavšalirana.

Leto I., štev. 82 — V Ljubljani, četrtek dne 25. novembra 1920. — Posamezna štev. 1 K

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno 180 K
polletno 15 „
za zased. ozemlje 300 „
za inozemstvo 40 „

Oglasi za vsak mm višine stolpca (58 mm) 2 K
mali oglasi do 30 mm stolpca (58 mm) 1 „

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo: Miklošičeva cesta št. 16/I. Telefon št. 72.

Upravništvo: Sodna ulica št. 6. Telefon št. 36.

Račun kr. pošt. ček. urada štev. 11.843.

Ljubljana, 24. novembra.

Še par dni nas loči od volitev Strasti rastejo in prišli so na dan osebni napadi. Kljub temu pa niso zatemnele glavne linije boja: klerikalizem hočemo vreči za vsako ceno, to je poglaviten cilj JDS. Obupno se brani stari grešnik, a od vseh strani ga obkoljuje četa lovcev, ki ga spravi na tla.

Proti d e m o k r a t o m je obrnjen glavni gnev klerikalcev: naravno, saj vejo, da je tu centrum, ki vse vodi. Na pomoč so jim prišli nepričako ani pomočniki. Osebno sovraštvo nekaterih demokratskih odpadnikov, ki so si nadeli ime »narodnih socialistov«, je zbliža o dvoje struj, ki sta sicer nasprotni. Narodni socialisti so kmalu izčrpali svoja načela, ki jim niso že vsled nejasnosti in zmedenosti nikogar pridobili in zato jih vidimo sedaj med uličnimi kričači na prvem mestu Povsem prazna negativna kritika in osebni napadi so njihovo glavno orožje. Pri tem pozabljajo na častno dolžnost poštenega moža, ki ne krade časti anonimno, temveč pod svojim imenom dvigne obtožbo. Narodni socialci zato žanjejo polvalo klerikalcev in dobivajo od njih bojno orožje Kako daleč je zašla ta frakcija! Iz avantgarde zoper rdečo internacionalo je postala četica »Landsknechtov« črne internacionale! Napredni glasovi, ki jih od nas odtepijo, gredo v nič in pripomorejo do več mandatov klerikalcem. Ob tej situaciji ni pričakovati, da tako kratkovidno družbino štediro Vsi so zrastli pod našo toploto. JDS bo morala nehati z veliko državnim stališčem, da je bila preskrbovalnica služb vsem mogočim elementom, ki so v svoji domišljavosti, komaj na mehkem, začeli rovati proti svojim protektorjem. Odrezali hočejo vejo, na kateri sami sedijo.

Z veseljem moramo ugotoviti, da v naprednih vrstah prodira spoznanje, da v boju treba discipline. Gre za ustavo, ki naj državi zasigura obstanek, napredni misli pa svoboden razvoj. V tem oziru so naprednjaki, če se sicer še tako postrani gledajo, edini, da največ jamstva daje demokratska stranka. Ali kak resen človek pričakuje spas od radikalcev? V poštev pride le demokratska stranka, v kateri morajo Slovenci dobiti čovelj vpliva, da prodere naše stališče glede ustave. Ali bomo ta vpliv dobili potom izvolitve kakega gospoda Juvana, ki je protikandidat dr. Žerjava, ali potom g. Deržiča, ki ima v vseh vprašanjih prenagljene in nejasne pojme, ki ne bodo za nikogar v Beogradu privlačne?

Narodno socialno življenje se mora torej odkloniti brezpogojno. Prav tako pa tudi vsako koketiranje inteligence s socialdemokracijo. Ali je pričakovati od te stranke kakšnega odločnega vpliva na ustavi? Naše slovensko stališče v demokratski stranki se slabi z vsemi temi diverzijami, ki večinoma temelje v slabi informaciji in osebnosti.

Zato izhaja v zadnji uri opomin na napredne može v Ljubljani in povsod na deželi: zberite vse glasove za demokratsko stranko. Tako bodo med poslanci možje, ki bodo materialne in materielne interese slovenskega ljudstva zastopali po oni stranki, ki to državo skupaj drži in ki bo stvarnik njene ustave.

Rim, 24. novembra. (Izvirno). Za župana v Rimu bo najbrže izvoljen svobodomislec senator Luigi Ra[illegible]

Rim, 24. novembra. (Izvir.) Zbornica se sestane v četrtek kot konstituanta, in sicer pod predsedstvom Starosta. Finančni minister je izjavil, da so grške finance v naravnost kritičnih razmerah.

—==—

Habsburška zarota proti Jugoslaviji.

Praga, 24. novembra. (Izvirno) Odkrito je vse omrežje monarhističnih zarot, ki so se pripravljale, da izvršijo še tekom novembra v osrednji Evropi odločilne udarce. V glavnem gre za dve veliki akciji: ena pehaja iz Nemčije in ima namen vspostaviti nemško monarhijo, druga je habsburškega izvora in hoče pod žezlom te dinastije združiti vsaj večji del bivših avstro-ogrskih dežel v novo habsburško cesarstvo. Obe zaroti delujeta roko v roki, čeravno se v končnih ciljih precej razlikujeta. Nemška organizacija ima svojo glavno oporo na Bavarskem, kjer je bivši častnik Escherich uspel razdeliti s pomočjo društva »Orgesch« na tisoče orožja med kmetsko prebivalstvo. Iz Bavarske se širi organizacija posebno po Tirolskem, kjer ima za seboj močna strelska društva. Pred nekaj dnevi se vršeče strelske vaje teh tirolskih strelcev na hribu Isel naj bi bile nekaka generalna parada monarhističnih čet. Železničarski štrajk jo je preprečil. Na čelu nemške zarote stoji bivši general Ludendorff, dejanski voditelj je polkovnik Bauer. V neposredni zvezi so nemški krogi z Budimpešto, kjer vodijo akcijo zaupniki regenta Horthyja Cömbös, Görgey, Kozma, načelnik v zunanjem ministrstvu Eckhardt in znani major Pronay. Med madžarsko in nemško organizacijo obstoje najintimnejše zveze. Cilj je tudi ta, da se obe državi nasilno oprostite obvez iz mirovnih pogodb. Madžari so navezali stike tudi z Radoslavovom v Bolgariji, ki naj bi dobila, kar je bil njen cilj v svetovni vojni. Nemška zarota seza na jugu do Celovca, kjer je (bivši?) deželni vojaški poveljnik podpolkovnik Hülgbert njen šef. Preko Celovca so zarotniki imeli s posredništvom princa Borghese zvezo z italijanskimi vladnimi krogi, ker so si hoteli zasigurat nevtralnost Italije.

Za glavni udarec je bil izdelan podroben načrt, ki je merodajnim ententnim krogom že znan. Vse je bilo pripravljeno za mesec novembr.

Habsburška zarota deluje iz Švicarske preko Dunaja in Gradca. Glavni zastopnik v Avstriji je knez Lichtenstein v Gradcu. Akcijo vodijo v glavnem krščansko-socialni krogi, ki vzdržujejo zvezo z Madžari in Jugoslovani, v kolikor ni direktno iz Švicarske napeljana. Jugoslovani tvorijo posebno sekcijo. Njihova izvenšvicarska centrala se nahaja v Gradcu v obliki trgovske družbe «Allgemeine Auszenhandels-Gesellschaft« m. b. H., katere ravnatelj je češki žid Jodl. Poglavarji te družbe so Sachs, Gagliardi, Stipetič, Šusteršič. Njihove zveze z Jugoslavijo so izvrstno organizirane. Nekaj časa so imeli s pomočjo gotovih tujih časnikarjev celo direkten telegrafski spoj med Gradcem in Zagrebom. Dopisovanje se vrši v obliki trgovske korespondence, v kateri so gotove blagovne označbe imena za posedine glavne osebe: Kragen (ovratnik je gospod Šusteršič, Strümpfe (nogavice) je Stipetič itd. Glavne osebe imajo na poseben način izgotovljene legitimacije (bankovce s podpisom Karela Habsburškega). Ta organizacija vzdržuje trajne zveze z Radičevci in frankovci na Hrvatskem in z gotovimi klerikalnimi krogi v Sloveniji. Šusteršič-Gagliardijeva zarota je v zvezi z grofom Lonyayem, princom Windischgrätzom, grofom Berchtoldom in glavnim urednikom dunajske »Reichspost«. Poskušala je stopiti v stik tudi s češkimi klerikalci, odn. njihovim voditeljem bivšim ministrom Hrubanom. Omrežje agentov je po Hrvatski jako razpreženo, pa tudi v Sloveniji ima dr. Šusteršič dobre stike. Prvi cilj te zarote je, odtrgati Slovence in Hrvate od Jugoslavije odnosno podpirati vsako proti edinstvu nove države naperjeno akcijo. Vršila so se tudi že pogajanja z Italijo, ki pa so, kakor izgleda postala vsled rapallskega sporazuma brezpremetna. Habsburžani žrtvujejo za akcijo velike vsote.

V zadnjem času, kakor izgleda tik pred važnimi udarci zarotnikov, se je posrečilo zarote vsaj deloma razkrinkati. Gre za vprašanje evropskega miru. Vse interesirane države so opozorjene. Švicarska bo odločno nastopila proti intrigam pregnanih dinastij, ki imajo na njenem teritoriju svoje glavne stane.

Rim, 24. novembra. Tukajšnje časopisje javlja, da se pripravlja na dan volitve v konstituanto v Jugoslaviji splošna revolucija, ki bo izbruhnila v Sloveniji in na Hrvatskem(!). Jugoslovanske oblasti so baje že prišle na sled širokorazpleteni zaroti in arestirale veliko število habsburških agentov in znanih avstrijakantov. Po poročilih je poslal ekscesar Karel na Hrvatsko mnogo agentov z ogromnimi denarnimi sredstvi, ki so začeli s protisrbsko in protijugoslovansko agitacijo. Ti elementi nastopajo med Slovenci in Hrvati aktivno v volilni borbi, ki zna prinesti velikih presenečenj. Italijanski listi računajo, da bodo imele v konstituanti večino separatistične stranke, nasprotne edinstveni državi Jugoslavije, ki se bo morala v najugodnejšem slučaju pretvoriti v konfederacijo treh avtonomnih držav: Slovenije, Hrvatske in Srbije. Rapallski sporazum izkoriščajo v Sloveniji habsburški agenti v agitacijo proti državnemu edinstvu, ker razširjajo med maso vesti, da je v Santi Margheriti izdala Slovenski narod beograjska vlada.

Dunaj. 24 novembra. Neodvisni švicarski listi napadajo švicarsko vlado, ki postopa preveč popustljivo proti članom habsburške dinastije, ki so se naselili v Švici in zlorabljajo švicarsko gostoljubje. Izgnani Habsburžani so pokupili ali pa ustanovili razne liste, ki širijo habsburško propagando in agitirajo za vrnitev Habsburžanov, kar bi provzročilo nove evropske konflikte. Isti listi pozivajo kongres Zveze narodov, ki sedaj zboruje v Ženevi. da opozori švicarsko vlado na to habsburško propagando in naredi konec tem intrigam ter prepove vsako tiskarno za habsburško propagando iz Švice ki je v nasprotju z nevtralnostjo švicarske republike.

Ženeva 24. novembra. (Izv.) Tukajšnja „Agence Centrale" javlja, da ustavi svoje delovanje. Pričakovati je, da bo glavno državno pravdništvo radi razkritij bernskega časopisja o rovarjenju Habsburžanov v Švici uvedlo strogo preiskavo.

Razna poročila.

Rim, 24. novembra. Po vzpodbudi italijansko-jugoslovanskega komiteja se ustanovi v Rimu italijansko-jugoslovanskeda trgovinska zbornica.

Skadar, 23. novembra. V albanski državni upravi je nastala zelo resna kriza. Kabinet je podal ostavko ter je novo vlado sestavil Elija beg Vrioni. Vzroki razkola so zelo mnogovrstni. Glavni so nastopni: 1) Pomohamedanjenje albanske uprave, ki noče priznati kristjanov. 2) Vzpostavitve kneza Wieda, ki goji resne namene. 3) Volitve v skupščino, ki jih noče priznati inteligenca.

Kopenhagen, 24. novembra. (Izv.) Državljanska vojna na Irskem divja dalje. Po cestah v Corku so dirjali včeraj avtomobili, iz katerih so slepo streljali v množico. Vsa dežela je v orožju in boju.

—==—

Nedrešena domovina o demisiji dr. Trumbića

Trst, 24. novembra. O demisiji ministra Trumbića piše tukajšnja „Edinost": Daleč nam je misel, da bi se strinjali s činom jugoslovenske delegacije v Rapallu, katerega je nekdo prav dobro imenoval drugo jugoslovensko Kosovo, toda daleč nam je tudi misel, da bi jugoslovensko delegacijo in predvsem Trumbića smatrali za edinega odgovornega, ali celo izdajnika Jugoslovenstva. Naše mnenje je — in zgodovina bo pokazala, ali se motimo — *da je Trumbić v Rapallu rešil, kolikor se je dalo od onega, kar je zaigral ves jugoslovenski narod s tem, da je trpel v svoji sredi one temne elemente, ki razdirajo jugoslovensko edinstvo, da bi na grobu jugoslovenske države nadaljevali svoje staro življenje.* In mi, ki smo žrtve tega peklenskega delovanja, smatramo za svojo dolžnost, da najogorčeneje protestiramo proti temu, *da bi se naša nesreča izrabljala še nadalje za bratomorno propagando v Jugoslaviji od onih, ki so jo v prvi vrsti s svojim razdiralnim delom zakrivili.* — Zato smo vest o odstopu ministra vnanjih stvari Trumbića, katerega ime nas bo sicer spominjalo na najbolj žalostno našo minulost, sprejeli vse drugo prej, nego z zadoščenjem in bi z veseljem pozdravili vest, da ostane na svojem mestu vsaj dokler se politični položaj v Jugoslaviji ne zjasni.

Nov atentat fašistov v Gorici.

Trst, 23. novembra. V noči od 21. na 23. t. m. se je izvršil napad na Narodno tiskarno v Gorici, in sicer so izrezali fašisti v prvem pritličnem oknu v ulici Croce, kjer se nahaja »Narodna tiskarna« toliko žice iz mreže, da so mogli skozi dobljeno odprtino vreči bombo v spodaj nahajajoči se lokal, napolnjen z veliko množino tiskovnega papirja in dostiskanih del Bomba se je razletela s silno detonacijo in zažgala nakopičeni papir in spravljene tiskovine. Ogenj se je jako naglo širil. Takojšnji pomoči s strani ravnatelja Lukežiča, kateremu so priskočili še drugi, se je posrečilo udušiti ogenj v teku ene ure Vkljub hitri in uspešni pomoči zadela je tiskarno vsled požarja in vode občutna škoda 15 do 20 tisočih lir. Požar je uničil 3000 izvodov koledarja, ki je v novem natisu, in poškodoval naklado Feigelovih »Bacilov in bacilk«. Zgorelo je veliko tiskarniškega papirja in vsa okna s okvirji vred so razbita. Umljivo je, da je sploh ves lokal znatno poškodovan. V kotu okna, skozi katero je bila vržena bomba, so se našle čisto nove kovaške klešče, s katerimi so bili izrezali luknjo v mrežo lopovi.

Volilni izgledi.

Beograd, 24. nov. (Izv.) »Pravda« poroča, da so se volilne nade radikalcev precej zmanjšale, ko se je zaznalo, da radikalna stranka želi razširiti meje do Črnega morja. Demokrati so se ostro postavili proti tej izjavi, češ da to pomeni novo vojno in ovira vzpostavitev sosednih odnošajev z Bolgari, s katerimi moramo prej ali slej priti do prijateljstva.

Beograd, 24. nov (Izv.) »Tribuna« prinaša očividno inspiriran članek, ki poudarja potrebo združitve meščanskih strank, ki so brezpogojno za ujedinjenje. Članek ostro napada Radićevce, Hrvatsko Zajednico in klerikalce zaradi njihovega pokrajinskega fanatizma. Članek se v političnih krogih smatra kot preludij ponudbe, da se radikalci združijo v koalicijo z demokrati, da provedejo ustavo.

Posvetovanja o ustavi

Beograd, 24. nov. (Izv.) Jutri in pojutrišnjem se vrše izredne ministrske seje, ki se bodo bavile z ustavnim načrtom, ki se ima od strani vlade predložiti ustavotvorni skupščini.

Volilna matematika

Proporc prinaša včasih nepričakovane situacije. Tako znajo zanimiva presenečenja priti v kranjskem in štajerskem volilnem okrožju.

Na primer: Na Kranjskem se udeleži volitev 51.000 mož. Količnik splošnih mandatov je 4250; za inteligenčne pa 17.000. Stranka A dobi z 21.000 glasovi 5 mandatov, stranka B z 16.000 glasovi 4, stranka C s 6000 glasovi 1 mandat, D s 4000 glasovi 1 mandat, E s 3200 glasovi 1 mandat, stranka NSS z 800 glasovi nobenega mandata iz splošne liste.

Inteligenčne mandate dobe stranke A, B in C, in sicer vsaka po e n e g a. Stranka C dobi kot tretja najjačja stranka tretji inteligenčni mandat.

Iz vsega tega sledi: 1.) Glasovi NSS so m r t v i So kakor da bi se bili volilci absentirali 2.) Važno je za manjše stranke, da si pribore t r e t j e mesto.

Zato moramo opozoriti v interesu napredne ideje, da naj vse, kar je odločno naprednega, glasuje za JDS, ki bo na ta način gotovo prišla do inteligenčnega mandata. Vsak glas je važen in dragocen!

Za demokratsko stranko.

Potem ko so vse stanovske organizacije obrtnikov kakor tudi njihova nova politična organizacija na Gorenjskem (Samostojna obrtniška gospodarska stranka) pozvale vse člane, da do poslednjega moža pristopijo v nedeljo na volišče JDS. so tudi trgovske organizacije izdale poziv, *da naj se vsi trgovci brez izjeme mišljenja oklenejo naše stranke* Za obrtnike in trgovce je v nedeljo obvezna udeležba pri volitvi. Ako vsi store svojo dolžnost. so kandidatje: Mohorič, Franchetti, Rebek, gotovo izvoljeni. Dolžnost obrtnikov in trgovcev pa je tudi *aktivna agitacija* med ljudstvom.

Volilni shodi JDS v Ljubljani.

Ljubljana, 24. novembra. Nocoj sta se vršila dva krasno uspela volilna shoda JDS v Ljubljani. V Turkovi gostilni se je volilcem poljanskega kraja predstavil nosilec liste župan dr. *Tavčar*. Govorili so še dr. *Pestotnik*, *Klepec Tominc*, *Turk*, *Stare* in invalid *Ošpan*, ki je poudarjal, da je edino JDS imela srce za težnje invalidov. Šele, ko je demokrat Kukovec prevzel ministrstvo za socijalno politiko, se je pričelo z energičnim in uspešnim delom za preskrbo invalidov. Shod je napravil najlepši vtis. — Pri Oblaku na Tržaški cesti so govorili številnim zbranim volilcem dvorskega okraja: dr. *Kramer*, prof. *Breznik* in dr. *Lavrenčič*. Tudi ta shod je uspel kar najlepše. Povsodi je opažati, kako se vrste demokratov jačačajo in kako trezna je volilna agitacija JDS, ki se ogiba fraz, kričanja in demagoštva, pridobiva tudi take, ki so dosedaj stali na strani ali pa celo v nasprotnih vrstah. Demokratska misel bo v Ljubljani zmagala.

Tajna pogodba med Italijo in Jugoslavijo.

Rim, 24 novembra. (Izv.) Nekateri italijanski listi so dodatno k italijansko - jugoslovanskemu sporazumu javljali, da je med italijansko in jugoslovansko delegacijo sklenjen neki tajni sporazum. Od italijanske strani se sedaj uradno dementirajo te vesti kot popolnoma neutemeljene, ker so vsa pogajanja med delegati objavljena uradno v sporazumu in po uradnih komunikejih. Istotako ni sklenjen nikak dogovor med jugoslovansko - italijansko vlado glede evakuacije ozemlja, ki je priznano Jugoslaviji. To vprašanje se bo rešilo šele po medsebojni ratifikaciji. Po zagotovilu italijanskih uradnih krogov se smatra vprašanje evakuacije kot skrajno „delikatno", ki se mora rešiti v največjo previdnostjo in opreznostjo.

Zahvala zvestim demokratom.

Celje, 23. nov. 1920

Volilno svobodo občutimo slovenski demokrati te dni v polni meri. Ni več le svoboda, ampak popolna brezobzirnost nasproti narodnim delavcem preteklosti. Tudi nedopustnih, če ne podlih sredstev so poslužuje volilna taktika zoper demokrate. Z vnemo, ki bi bila umestnejša v pozitivnem delu za narod in družbo in z velikimi denarnimi izdatki mobilizirale so se zoper nas vse strasti zavisti in obrekovanja. Tem častnejše je za slovensko demokracijo, da je očividno sijajno odbila v ti volilni borbi vse napade in izide iz volitev močnejša nega je kdaj bila. Ni je ubilo odpadništvo v vrste narodnih socijalcev in Samostojne kmetijske stranke. Srečna jim pot, ki menjajo prepričanje kakor srajco. Videl sem v malo dneh ko sem prepotoval svoje volilno okrožje kot nosilec štajerske demokratske liste, zopet na delu svoje zveste politične prijatelje iz davnih let.

Oprijeli smo se narodne in napredne zastave z istim mladeniškim navdušenjem, kakor že pri mnogih volitvah. Borci za jugoslovansko misel v naši stranki so sicer deloma menjali uloge, nikdo nam pa ne sme biti izgubljen.

Neobdelana njiva, naša jugoslovanska domovina, bo dala vsem delavoljnim dovolj posla, in kdor še ni uveljavil tokrat, iskal ga bo narod, ki ima le iz vrst demokratov upati opore na gospodarskem in kulturnem polju. Dolžnost me kliče v Beograd in prepustiti moram svojim prijateljem še zadnje volilno delo pred dnevom odločitve, ki bo za nas častna. Naše vrste so se tu pa tam zredčile. Pleve so odletele! Boljše za nas! Prestali smo v vročem ognju preskušnjo. Vsi resni činitelji so nam ostali zvesti. Mnogo novih smo pridobili. Grem pripravljat v našo prestolico pot svojim tovarišem, novim poslancem.

Na svidenje dne 12. decembra v Beogradu!

Minister *dr. Vek. Kukovec.*

—==—

Srbi so krivi!

(Iz dobrovoljskih vrst.)

To je bojni krik vseh protidržavnih elementov po Hrvatskem in Slovenskem, Srbi so krivi poraza na Koroškem, Srbi so krivi rapallskemu sporazumu, Srbi so krivi, da moramo plačevati davke služiti vojsko, da moramo vršiti najprimitivnejše državljanske dolžnosti! Srbi so krivi, da se danes Slovenci in Hrvati ne grejemo v solncu blagoslovljene republike. — Da Srbi so krivi, da smo danes svobodni državljani, Srbi so oni, ki dajejo naši državi ugled v svetu! Mislite li, da bi kdo upošteval Slovence in Hrvate, ki nas je za časa vojne imenoval ves svet Habsburške pretorijance, da ni med nami onih Srbov, ki so se že leta 1914., ko so slovenski in hrvatski polki stali na Savi in Drini, javno vsvoji skupščini proklamirali ujedinjenje Srbov Hrvatov in Slovencev?

Da so Srbi ostali v mejah svojih plemenskih aspiracij, da so se izjavili kot premagovalci za Bosno, Hercegovino južno Dalmacijo in Vojvodino, imeli bi Srbi danes urejeno in mirno državo, ki bi pomenila nekaj v svet, imeli bi ono staro vojsko, ki jo je spoštoval ves svet! Dobili bi vojno odškodnino, ki bi z njo popravili posledice vojne!

Ali Srbi so hotali svobode svojih bratov! Sodili so Slovence in Hrvate po onih Slovencih in Hrvatih, ki so stopili kot dobrovoljci v srbsko vojsko! — Toda goljufali so se mesto Slovencev in Hrvatov, ki so jih zamišljali kot narod, ki je vedil dobrovoljce, dobili so nezadovoline kričače in zabavljače, mesto vojne odškodnine so dobili slovenske in hrvatske republikance, mesto vojske, dobili so nezanesljivce!

Spominjam se onega trenutka, ko je srbska vojska z jugoslovanskimi legijami stala na Savi, Drini in Donavi, ko ste vi v Zagrebu in Ljubljani filozofirali o samostojni Sloveniji in Hrvatski, ko je hrvatski dobrovoljec Zvonimir Juriša s svojimi dobrovoljci na čolnih preplul Savo in prišel v Zemun ter tam proklamiral Jugoslavijo! Srbska vojska je z dobrovolici vzpostavila red, ko so Slovenci in Hrvati živeli v zelenih kadrih, a zato je srbska vojska kriva našega gorja!

Mi jugoslovanski dobrovoljci se res čudimo, da se ni srbski narod naveličal teh slovenskih in hrvatskih intrig in zaklical: pojdite k vragu! Razdelite svojo lepo Slovenijo in viteško Hrvatsko med Italijane, Madžare in Nemce ali pa ustanovite samostojno kraljestvo pokličite kralja in cesarja Karla, ali pa proklamirajte republiko in izvolite Šusteršiča, samo Srbe pustite v miru da uživajo plodove svoje vekovne borbe!

Slovenci in Hrvati, ali se ne zavedate, da čutite v svojih dušah hvaležnost do Srbov, ali preslepljeni v strankarskih strastch si ne upate tega izreči in povedati s hujskanjem hočete zadušiti glas vesti! In ako je vaše sovraštvo proti Srbom v Beogradu pravo, zakaj ste potem hinavci, zakaj ne zahtevate preloma z Beogradom? Zakaj se povsod in v vsaki narodni nesreči obračate v Beograd, zakaj polagate vse nade na bajonete umazanih Balkancev!

Svoji vas gotovo ne bodo zadrževali ako hočete svobodno Slovenijo in Hrvatsko, veseli bodo, da se odkrižaje ljudi, ki so onemogočili ideal srbskega naroda, veliko in močno Jugoslavijo!

Mi, jugoslovanski dobrovoljci, ki poznamo najbolj ta srbski narod, ki smo se borili z njim za vas, ki danes hujskate in rujete, vemo cenili zasluge srbskega naroda, zato kličemo jugoslovanski javnosti:

Dovoli! Danes so naše vrste strnjene! Stotisoč nas je, stotisoč preiskušenih bojevnikov, ki bomo z vsemi sredstvi in z vso močjo delovali, da uveljavimo v Jugoslaviji tri svoja načela: dobrovoljski duh, dobrovoljsko voljo in dobrovoljsko moč!

Vsi, ki ste narodni in pametni, ki ste trezni in napredni, storite svojo dolžnost: napnite z nami vse sile, da zmaga misel narodnega edinstva, ono načelo, za katero je srbski del našega naroda skoraj izkrvavel, ona ideja, za katero je posuta Evropa s kostmi vaših sinov in bratov.

Z vami in nami dobrovoljci je narodna stvar — kdor more biti proti *nam?*

Obtožba proti drju Brezigarju.

Združeni narodnosocijalni in klerikalni obrekovalci so se spravili nad dr. Brezigarja, prvega kvalificiranega kandidata JDS v štajerskem volilnem okrožju. Mi smo že včeraj karakterizirali njihovo gonjo, danes pa hočemo posvetiti še nekoli globlje v klevetniško zaroto proti možu, ki je v vojnem času, v neprestani opasnosti za življenje, vršil eno najvažnejših narodnih služb: vzdrževal je zvezo med jugoslovansko iredento doma in v inozemstvu ter entento.

Z obdolžitvijo so čakali zato, da bodo prej volitve izvršene, kakor se bo mogel obdolženi opravičiti. Zakaj klerikalci obrekujejo dr. Brezigarja šele tik pred 28. novembrom, akoravno jim je cela zadeva že dve in pol leta znana? Ogabno pa je najbolj, da si klerikalci in narodni socijalci ne upajo s celo zadevo na dan, ampak govoričijo samo o veri ništva, tatvini in uračni poneverbi. Mi se ne svamujemo z tenico na dan, zato poročamo o celi zadeva, kakor se je dogodila.

Začetkom leta 1918. je bil dr. Ivan *Slokar*, sedanji ravnatelj Gospodarske banke, glavni tajnik Žitnega zavoda na Dunaju in sicer podružnice za Nižje Avstrijsko. Dr. Milko Brezigar je bil takrat njemupodrejen in prideljen oddelku, kjer so se zbirale že vporabljene krušne karte. Meseca februarja leta 1918. — bilo je neke srede — telefonirali so iz namestništva Žitnemu zavodu, da se vršijo protizakonite manipulacije s krušnimi kartami in da pride komisija v Žitni zavod preiskovati to stvar. Že isti dan dopoldne je prišla komisija v Brezigarjev oddelek in preiskala, ali pri njem je našla vse v redu. *Šele drugi dan zvečer* potem je šel neki dijak k nekemu zavodu na Dunaju, da bi mu izročil že porabljene krušne karte proti odškodnini. Nato so prijeli dr. Brezigarja, češ da je on preskrbel dotičnemu dijaku krušne karte. Dijak je zanikal, da bi dobil krušne karte od dr. Brezigarja, ker pa je bil Slovenec in dr. Brezigar tudi Slovenec, je bila za policijo konkluzija dovršena.

Sedaj pa je nastopil *dr. Ivan Slokar*, ki se je jako trudil, da bi dokazal krivdo dr Brezigarja. Zanj ni bila merodajna okolnost, da je šel dijak ponujat krušne karte 36 ur kasneje, ko se je vršila preiskava pri dr. Brezigarju, pri kateri je našla komisija vse v redu. On je pri sodniku veljno trdil, da misli, da je dr. Brezigar pripravil slovenskemu dijaku krušne karte. Čajal vsem drugim uradnikom — nemškim židom — najlepša moral, spričevala, samo doktor Brezigar je malopridnež. Ker je dr. Slokar pri drugem zaslišanju s posebnim povdarkom navajal, da njegov sum gre proti dr. Brezigarju in izključeval druge uradnike, se je napravila obtožba.

Obtožba, ki sloni v glavnem na izpovedi dr. Slokarja, navaja, da je doktor Brezigar hotel prikrajšati aprovizacijo Avstrije ob večje množine moke, *da bi s tem zmanjšal odporno silo prebivalstva in avstrijske armade v težkem boju proti antanti.*

Dr. Sokar, ki se je z vso vnemo bril za avstrijsko aprovizacijo, ni zamudil prilike, odkrivati pri zaslišanju svoje zveste avstrijske duše ter je izjavil, da *je Nemec in da nima ničesar opraviti s Slovenci.* Sevda je dr. Slokar to obžaloval, ko ga je sprejela Jugoslavija po zlomu Avstrije, za katero je toliko žrtvoval. Izprevidel je, da le po njegovi zaslugi bi bil izročen doktor Brezigar avstrijskemu rablju. Po prevratu je hotel dr Brezigar spraviti celo stvar pred sodnijo, a posrečilo se mu ni dobili aktov iz Dunaja. Ako bi dobil akte iz Dunaja, bi *padla senca na klerikalca dr. Slokarja* in ne na dr. Brezigarja.

Volilna borba

v Pozor, volilni upravičenci! Ljubljanski volilci, ki si niso na jasnem, kje imajo voliti, se lahko tozadevno informirajo **v četrtek in petek** ob navadnih uradnih urah **v mestni posvetovalnici.** Da ne bo nepotrebnih zmešnjav na dan volitve, naj vsakdo porabi to priložnost. Zlasti se to priporoča onim volilcem, ki stanujejo ob stikih dveh volilnih okolišev, oziroma ulic, ki spadajo k dvema voliščema.

v Shodi JDS. Shod JDS se vrši v petek dne 26. novembra v **Mostah** pri g. Ant. Pečarju ob 8. uri zvečer. Govorita gg. Franchetti in M. Cimerman. — Shod JDS za **Vič** v četrtek 25 t. m. na Tržaški cesti pri g. Slamiču, ob 8. uri zvečer. Govori g. dr. Žerjav. — Sestanek **obrtnikov v Litiji in v Šmartnem** pri Litiji dne 25. t. m., v četrtek popoldne. Govori g. Franchetti. — Shod JDS v **Kočevju** dne 25. v četrtek popoldne ob 4. uri in sestanek v Dolenji vasi zvečer istega dne. Govorita gg. dr. Kramer in doktor Klepec.

v Komunistični *shod* se je vršil nocoj v „Unionu" in je bil dobro obiskan. Govorili so: Petrič, dr. Lemež, Fabjančič in Žerga in sicer večinoma načelno, napadali so pa tudi nasprotne stranke, posebno socijalne demokrate. Fabjančič je hvalil razmere na Ruskem, na koncu se je pa prijavil k besedi neki bivši vojni ujetnik, ki se je vrnil iz Rusije in je opisoval tamošnje razmere, kar pa očividno ni preveč zanimalo poslušalcev, ker so začeli odhajati. Na koncu so pevci zapeli komunistično himno.

Volilno gibanje v Mariboru je doseglo vrhunec. Razne stranke so izdale na tisoče letakov in lepakov, s katerimi so posejane vse ulice in ceste po mestu in okolici. Klerikalci napenjajo vse svoje sile. V Cirilovi tiskarni se tiskajo noč in dan propagandni pamfleti, enako tudi v sozijalistični Ljudski tiskarni. Samostojna kmečka stranka je pričela dnevno izdajati letak „Kmečka moč", ki izhaja v 20.000 izvodih. Tudi demokrati se gibljejo prav pridno. Narodni socijalisti so dan za dnem bolj obupani, ker uvidevajo, da trezni in resno misleči ljudje trumoma zapuščajo njihove vrste. Kakor se čuje se nameravajo vreči sedaj še na obrtnike, ki bi jih radi razdvojili. Posrečilo pa se jim tudi to ne bo. Zadnji svoj shod nameravajo prirediti v soboto zvečer, da končno seštejejo svoje razredčene vrste. Na Štajerskem ne bodo dobili nobenega mandata. Glasovi, ki bi bili oddani zanje, bi prišli le klerikalcem v prid. Komunisti agitirajo posebno žvahnoj po okolici zlasti v dravski dolini. Njihovi shodi pa so jako slabo obiskani ker je že vse sito njihov farbarij. Udeležba pri volitvah bo na Štajerskem velika.

v Tovariši *obrtniki!* Vse stranke Vas snubijo za svoje kandidatske liste. Poglejmo kako so pa stranke, posebno glavne tri razvrstile svoje obrtniške kandidate. SLS. nam oferira svojega Ogrina slabega spomina. SKS. nam je postavila kandidata na šesto mesto, katero je popolnoma brezupno. JDS. nam je dala v svoje kandidatne liste dva obrtnika na *drugem* mestu. Za kranjsko volilno okrožje kandidira g. E. Franchettija duševnega očeta našega zadružništva, na štajerski listi pa se nahaja na drugem mestu nam vsem dobro znani g. Iv. Rebek, ključavničarski mojster iz Celja, izvrstni organizator našega obrtništva. Ali se bo nam teško odločiti za katero listo bomo oddali svoje glasove? Gotovo ne.

JDS. je bila edina stranka v Sloveniji, katera je upoštevala naše težnje. Tovariši preudarite kdo bo boljše zastopal naše koristi Franchetti in Rebek ali Ogrin kateri nam še demobilizacijskega blaga ni privoščil. V konstituanti se bo moralo nešteto važnih zadev obravnavati, katere se tičejo obrtništva n. pr. obrtno šolstvo, bolniške blagajne in drugo. Ako ne bomo glasovali za listo JDS. od koga pa naj potem pričakujemo, da se bo uspešno boril za naše pravice kmečki vestno zastopal v državnem zboru? SKS. je tako naivna, da kaže nam obrtnikom na Pucelja, Majcena in Klinca češ, saj so to *tudi* obrtniki Seveda so, toda njim je obrt vzporedno zanimanje in nikdar niso ti možje se zanimali za naše strokovne stvari, nikdar niso bili delavci ali voditelji v naših organizacijah in našem gibanju. Na samostojni lim ne gremo. Le primerjajmo ž njimi oba kandidata JDS., gospoda Franchettija in Rebeka, pa bodemo takoj vedeli, komu imamo v nedeljo izkazati svoje zaupanje. Tovariši obrtniki v ljubljanskem, kranjskem in štajersko-prekmurskem volilnem okrožju! Kličem Vam ob dvanajsti uri *oddajmo vsi brez izjeme naše krogljice dne 28. novembra v volilno škrinjo JDS.*, ker le tedaj bomo storili svojo dolžnost in zasigurali nam in našim potomcem boljšo bodočnost. Vsi v boj za naša prvoborilelja Franchettija in Rebeka! — *Obrtnik z dežele.*

v Trgovci gornjegrajskega okraja so sklenili najostrejši protest proti hujskajočim govorom klerikalnega kandidata *Pušeniaka*, ki po svojih shodih (m. dr. v Mozirju) ščuva proti poštenim trgovcem in obrtnikom, češ da oni delajo draginjo, da odirajo kmetsko ljudstvo in jim groži, da bo Kmetska zveza ustanovila, ako zmaga, svoja posebna velepodjetja, da zatre trgovce. Isti Pušenjak rovtarsko psuje trgovce in obrtnike z liberalnimi verižniki, šnopsarji in drugimi priimki. Trgovci gornjegrajskega okraja izjavljajo, da se bodo proti tej nemoralni in nepošteni borbi postavili v bran in prepričani so, da se s tem pridružujejo vsem poštenim in tresnim elementom v našem narodu.

v Izjava. Vsled netočnih časopisnih poročil izjavljam, da sem, vršeč svojo predsedniško dolžnost, glasom sklepa sklepa odborove seje z dne 9. novem. po svojem prevdarku brez strankarskih vplivov sklical javni volilni društveni shod za 25. t. m. ob 3. uri popoldne v Mestni dom v vrho sklepa, katero kandidatno listo naj volimo ter prosim in pozivljam cenjene člane in vse vpokojence da se ne ozirajo na netočna časopisna poročila, ampak pridejo polnoštevilno na shod v svojo korist. Izjavljam, da hočem vedno nastopati kot društveni predsednik natančno po društvenih pravilih. Za moje osebne, zasebne in obrtne zadeve sem pa odgovoren — edino le samemu sebi. — *J. Bole*, gostilničar in predsednik I. splošnega društva jugoslovanskih vpokojencev.

v Prižnica in znanost. Profesor v škofovih zavodih slovenski slovničar, član višjega šolskega sveta dr. *Breznik*, je imel pretečeno nedeljo v Šmarju pod Ljubljano pridigo, ki bi delala čast zadnjemu kaplanu iz Šusteršičevih dni. Rotil je poslušalce, da naj volijo edino zveličavno SLS, pozval žene, da naj vodijo svoje može na volišče, a prokletstvo in večno pogubljenje obetal onim, ki bi volili nasprotne stranke. Pridiga je bila tako nizka, da so se kmetje zgražali kako globoko je padel sicer spoštovani in zmerni profesor! Kaj morejo počenjati po deželi šele drugi kaplani, ko se spozabi mož, kot je doktor Breznik, tako daleč! Ali vas res ni prav nič sram, gospod doktor, da ste zašli v družbo Šusteršičevih učencev, da ste vi priznani znanstveni delavec zašli na pota Nadraha in Jegličevih kaplanov?

v Deržič tudi ministrski kandidat. Narodni socialisti z vso resnostjo agitirajo med železničarji, da treba Deržiča voliti, ker bo — minister. Domišljavost in naivnost narodnih socijalcev, ki niti na en mandat resno računati ne morejo, je brezmejna. Čudno je le, da ne proglase Deržiča v svoji konfuznosti še za ministrskega predsednika, okoli katerega bodo kot ministri zbrani gg. Juvan, Est, Hiter, Magister, Babnik, Kozinc, Vojska in vsi drugi modri državniki ter politične kapacitete NSS. — Star pregovor pravi, da kdor visoko leta, nizko pade.

v Z Jesenic nam poročajo: Veliko narodnih socijalcev se je odločilo da bodo volili z JDS. Pravijo, da so stari pristaši JDS, a so bili, žal, zapeljani. Mi se temu ne čudimo ter pozdravljamo „prerojence". V naši stranki najdejo najboliše zagovornike in borilce za njih stanovske zadeve. Naša stranka je stranka resnega dela in bo izšla iz boja toliko močna, da bo lahko storila tudi kaj takega. Posebno želimo, da se železničarji, ki so v „Zvezi", na novo orijentirajo in krenejo pravo pot. Bodite prevdarni! — Organizacija NSS na Jesenicah je v razkroju. Pametne ljudi, kakor so Salberger in še nekateri ljubljanski voditelji porinili v stran in dali glavno besedo raznim puhlim glavam. Zato nar. soc. voditelji danes vse zapušča. Silno jim mnogi tudi zamerijo, da smatra NSS kot svojo glavno dolžnost, boriti se proti JDS in pomagati klerikalcem.

v V znamenju križa. Zajedničarski kandidat za osječko volilno okrožje pater Kerubin Šegvić je govoril na zajedničarskem shodu v Sopju in snubil tamošnje Srbe, versko razliko je hotel premostiti z besedami, da je vseeno, ako se križamo z roko al pa z lopato. Radi tega stavka napadajo klerikalni hrvatski listi patra Kerubina in zagrebškega župnika Rittiga, ki kandidira s patrom na isti listi in jih vprašujejo, ako se oni križajo med mašo z lopato! — Klerikalna Hrvatska Obrana je objavila odprto pismo klerikalnega kandidata Barica na župnika Rittiga in ga poziva, da izjavi, kako more kandidirati kot katoliški duhovnik z onim banom Laginjo, ki se je zavzel za svobodo razporoke. — Potem se pa še najdejo klerikalci, ki govore o veri in cerkvi, med tem ko njih patri in župniki mečejo križ in lopato v en kot!

v Don Juraj Bianchini, stari dalmatinski bojevnik, kandidira kot prvi inteligentni kandidat na demokratski listi v skopijanskem volilnem okrožju. Nosilec liste je Mihajlo Šuškalović, narodni poslanik iz Skoplja. Bianchini je edini kandidat iz osvobojenih krajev, ki kandira v mejah stare Srbije.

v Volilne prognoze. Beogradska „Pravda" objavlja sledečo novo prognozo: Demokrati 148, radikalci 91, moslimani 38, Radičevci 36, klerikalci 26, komunisti 23, bosanski kmetje 10, socialisti 10, frankovci 9, zajedinica 9, slovenski kmetje 8, srbski kmetje 5, Poljakova skupina 3, republikanci 2, Ribarac 1. — Vse dosedanje prognoze priobčene v radikalnih in demokratskih listih, se v glavnem soglašajo v številkah manjših strank, razlikujejo se edino številke glede demokratskih in radikalnih mandatov.

Politične beležke.

+ **Demisija** *ministra Trumbića.* Minister za zunanje zadeve je svojo ostavko obrazložil s sledečim pismom predsedniku vlade dr. Vesniču: „Z današnjo ratifikacijo pogodbe, sklenjene v Rapallu, je končano vprašanje o mejah czemlja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Od dneva dalje, ko je Avstro-Ogrska napovedala vojno Srbiji, sem se posvetil delu za osvobojenje in ujedinjenje naše prostrane domovine. Ko mi je bilo meseca decembra 1918 ponudena čast delegata na mirovni konferenci in ministra za zunanje posle, sem se odzval pozivu svoje domoljubne dolžnosti. Sklenil sem, posvetiti se temu delu, dokler se ne reši mnogolično in težko teritorialno vprašanje naše domovine. Vendar že tedaj sem izjavil, da se bom takoj zahvalil za ministrsko čast, kakor hitro bodo rešena ta vprašanja. Upam, da sem izpolnil svojo častno dolžnost napram kralju in domovini po svojih najboljših močeh in po svoji vesti. Mislim, da je sedaj prišel čas, ko Vam morem stavili na razpolago portfelj ministra za zunanje posle. Pri tem Vas prosim, da blagohotno uvažujete ta moj sklep in da upoštevate mojo ostavko." — Regent Aleksander je vzel ostavko na znanje in z ukazom od 22. t. m. je sprejeta ostavka zunanjega ministra dr. Ante Trumbića, kateri je stavljen na razpoloženje. Z istim ukazom je imenovan za zunanjega ministra ministrski predsednik dr. Vesnič.

+ **Novi italijanski poslanik v Beogradu.** Naša vlada je že izdala svoj agremá za italijanskega poslanika na našem dvoru Manzonija. Manzoni je bil dolga leta načelnik zunanjega ministrstva v Rimu.

+ **Čehi o novi avstrijski vladi.** Službeni list češke vlade »Česko-slovenska republika« piše o novem avstrijskem ministrstvu: V sestavi te krščansko-socialne vlade vidimo samo nadaljevanje one reakcije, ki se je razen na Madžarskem pojavila tudi v Nemčiji in v avstrijski republiki. Krščansko-socialna stranka je vojna stranka par excelence. Nedvomno je, da je pod dr. Rennerjem došlo med Avstrijo in Češkoslovaško do pomiritve. Zavedati se moramo, da je večina krščanskih-socialcev monarhistična Ako vpoštevamo razmerje krščanskih-socialcev do dunajskih Čehov, nam ne preostaja ničesar drugega, kakor da gledamo na razvoj naših odnošajev do avstrijske republike z upravičenim nezaupanjem.

Domače vesti.

Ljubljana, 24. novembra.

* **Nečuvena predrznost.** V današnjem „Slovencu“ izjavlja dr. Gosar, *pod svojim dopisom*, da je dobil na sodišču potrdilo, da proti njemu *„ni uvedena nikaka kazenska preiskava“*. Ta Gosarjeva izjava je pravi dokument klerikalne morale. Dr. Gosar jo je sestavil na podlagi dejstva, da mu je preiskovalni sodnik, h kateremu je včeraj na vse zgodaj pritekel, izjavil, da *še nima akta* v rokah, ker mu še ni dodeljen. Pri tem pa je Gosar ravno tako dobro vedel, kakor preiskovalni sodnik, da se akt nahaja na sodišču in da je državno pravdništvo *že odredilo!* V ostalem je, kakor čujemo, dr. Gosar danes dobil že tudi poziv *na prvo zaslišanje* in ima tudi črno na belem, da je preiskava uvedena. Dr. Gosar je obdolžen hudodelstva po § 85. srb. kaz. zakona, ki se glasi: Državljan, kateri med vojno zoper kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev vedoma pomaga sovražni moči ali prizadene škodo vojski kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, se kaznuje z robijo do dvajsetih let. V nastopnih primerih se kaznuje storilec z dvajsetimi leti robije: a) če kaj stori, da trdnjave, soteske v zastraženih krajih ali druge utrjene ali obrambne točke kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ali zaveznika vojska ali posamezni častniki ali vojaki pridejo v roke sovražnika; b) če kaj stori, da vojne ladje, blagajne, orožarne, skladišča ali drugo pripravljeno orožje, municija in druge vojne potrebščine pridejo v sovražne roke ali če jih uniči ali napravi neporabne: v) če sovražniku dovede ljudi ali zapelje vojake kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ali njegovih zaveznikov, da pridejo k sovražniku; g) če priobči načrte vojnih operacij, načrte trdnjav ali utrjenih krajev sovražniku; d) če vohuni za sovražnika ali če sovražnikove vohune (špione) sprejme, prikrije ali jim pomaga ali e) če provzroči punt med vojaki kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ali zaveznikov.

* **Dr. Gosar** *kot ovaduh.* Pod tem naslovom poročajo: Ker je prišel dr. Gosar v kazensko preiskavo zaradi zločina, ki ga kaznuje zakon z 20 leti robije, je iz same maščevalnosti ovadil svojega nekdanjega poveljnika Milana Pluta, da je poneveril 60 000 kron polkovnega denarja. Milan Plut je bil zaradi tega danes že zaslišan in mu ni bilo težko ovreči Gosarjevo ovadbo, ki je poneverbo izmislil na ta način, da je računal znesek 28.500 carskih rubljev za 57.000 kron, t. j. po avstrijskem *prisilnem kurzu*, ki pa takrat ni več veljal, ker je avstrijska okupacija Ukrajine že prenehala in se je dobilo v Tiraspolu, kjer je Plut menjal denar, za sto kron samo še 30 carskih rubljev. Kmalu bo stal dr. Gosar pred celo jugoslovansko javnostjo v popolni svoji nagoti, da bodo ljudje strmeli, kako so mogli klerikalci takega človeka postaviti za nositelja svoje kandidatne liste v beli Ljubljani!

* **Proti „Novi Pravdi“** je dr. Brezigar vložil tožbo radi častikraje z ozirom na novo nečuveno obrekovanje v včerajšnji številki.

* **Preiskovalna komisija,** sestavljena iz delegatov finančnega in notranjega ministrstva, inspektorja Milana *Glišića* in referenta Nikole *Djonovića*, katera preiskuje mahinacije s hrano na Koroškem, se je vrnila iz Celovca in se poda v Beograd. Poročila, da je komisija že ugotovila konkretna nekorektna dejanja, niso točna. Zadeva se nahaja še v preiskavi in rezultat še ni dognan. Vsak zaključek je torej preuranjen.

* **Prestolonaslednik v Vojvodini.** V nedeljo je regent napravil izlet preko Karlovcev in Novega Sada do Karadjordjeva, kjer se nahaja novo organizirana državna žrebčarna. Drugi dan pa se je preko Donave odpeljal v Srem, da ogleda znamenito privatno žrebčarno v Iloku. Na to si je regent ogledal še vzorno urejeno vinsko klet in stari frančiškanski samostan na tem posestvu. V ponedeljek dne 22. t. m. ob polušestnajstih se je regent preko Šida vrnil v Beograd. Na vsem potovanju je prebivalstvo navdušeno pozravljalo prestolonaslednika in ga obsipalo s cvetlicami.

* **Zakaj Nova Pravda?** Zvest bralec glasila NSS nam pošilja odgovor na to vprašanje ter pravi, da bo ta list končal 28. t. m. svojo žalostno usodo s tem, da bo imel njegov odgovorni urednik na vratu celo vrsto novih pravd zaradi kraje časti.

* **Volilna reklama** *na ljubljanskih ulicah.* V zadnjem volilnem tednu je počela delovati kričeča volilna reklama in karikatura. Klerikalci so otvorili kampanjo karikatur proti socialnim demokratom, i pa jim marljivo odgovarjajo s protikarikaturami. Reklamne deske so prenapolnjene raznih vabil na velike shode. Mladi kolporterji letajo in švigajo, prenašajoč razne letake, katerih nekateri se boje svinčnika državnega pravdnika. Volilna kampanja v Ljubljani je dosegla vrhunec.

* **Iz Laškega** nam pišejo: Naša tovarna za škrilj je „nacijonalizirana“, vkljub temu pa gospodari tam prej ko slej Ebersberg na način, kakor je to delal pod starim režimom. Edinega slovenskega uradnika je spodrinil in najel hudega renegata, odslovljenega davčnega upravnika Mastena, da mu omogoči nadaljno bivanje v Laškem. Pozivljemo lastnico, da Ebersberga odpokliče iz Ladboga, kjer ga ne maramo dalje trpeti in takoj odslovi Mastena in njegovo hčer, ako ti ljudje sami ne najdejo toliko narodnega čuta, da se preole k svojim v Avstrijo, temveč iščejo in silijo za kruhom pri toliko osovraženih Slovencih. Sram bodi take nacionalce!

* **Iz Brežic** nam pišejo: Trbližnjemu okrajnemu glavarstvu je pridelien kot konceptni praktikant Ivan Bavdek. Akoravno je mladi mož komaj zapustil šolske klopi, se že poskuša tudi v politiki. Ne zamerimo mu niegovega klerikalne predrznosti. Škandal, da si na tej poti poprej prišel v nebesa, nikakor pa ne gre, da v uradu in na svojih uradnih potovanjih agitira za klerikalno stranko. Kot uradnik se naj briga za svoje dolžnosti, politiko pa naj v uradu pusti pri miru. Predrzno in nesramno je pa tudi sicer njegovo postopanje. Javno, vpričo mnogo ljudi je ponovno izjavil, da on ni Jugoslovan, temveč le Slovenec, da ga Jugoslavija nič ne briga. To je že višek klerikalne predrznosti. Škandal, da si upa uradnik, in to še politični uradnik, na ta način hujskati proti naši državi, sramota, da ostane tak uradnik le še trenutek v službi države. Če ima naša država le še iskrico samozavesti, mora takšnega uradnika takoj zapoditi iz službe. Ne denunciramo, toda vse ima gotove meje; pozivljemo našo vlado, da stori nemudoma svojo dolžnost.

* **Novinarji v konstituanti.** Iz Beograda poročajo, da je zagotovljena izvolitev beograjskih novinarjev Milana Savčića, direktorja „Epohe“ in Manojla Sokića, direktorja „Pravde“; oba kandidirata na demokratskih listah, prvi v Beogradu, drugi je nosilec demokratske liste za užiško volilno okrožje.

* **Italijanska liberalnost.** Kako razumevajo Italijani »svojo liberalnost«, ki so o nji govorili v Rapallu, dokazuje naslednji dogodek. V Suski, davčna občina Mali Lošinj, je takoj po sklepu pogodbe v Rapallu došlo vojaštvo s karabinerji v stanovanje župnika Pavla Šabelja in mu izročilo dekret komisarju v Lošinju, s katerim se mu daje na znanje, da je izgnan iz Lošinja na otok Krk, kjer je župnik doma. Karabinerji mu niso dali več časa, kakor pol ure za odhod, tako, da ni mogel urediti niti svojih najnujnejših zadev. Z izgonom župnikovim je hudo prizadeto gospodarsko društvo v Suski, ki je pod njegovo upravo lepo napredovalo. Iz Martinščice na otoku Cresu so izgnali župnika Dragotina Hlačo, kateremu so tudi izročili dekret. Župnika so odvedli z eskorto. V Martinščici ni niti enega Italijana, ampak samo naši ljudje, ki so sedaj brez duhovnika in brez šole.

* **Žalostna slika.** V hiši neke kočarice v Poljanah nad Škofjo Loko je dne 18 t. m. pilo kakih 18 kmetskih fantov v starosti 17 do 21 let žganje „sadjevce“ kar iz vinskih čaš. Med plesom in petjem so rajali pozno v noč. Izpili so 5½ litra „sadjevca“. Sedemnajstletni čevljarski vajenec Josip Šubic pa še ni imel dosti. Skoro na dušek je izpil še pol litra. Okoli ene ure ponoči se je vračal proti domu svojega mojstra. Pred hišo je pa nezavesten padel na tla in nikdo ga ni mogel več prebuditi. Ob polnoči drugi dan so konstatirali njegovo smrt. Zastrupil se je z alkoholom.

* **Pošta in volitve.** Po inicijativi direktorja ljubljanskega poštnega in brzojavnega ravnateljstva drja. Debeljaka je ministrstvo pošt uredilo za volitve posebno brzojavno in telefonsko službo. Vsi brzojavni in telefonski uradi z več nego enim uradnikom imajo 27., 28. in 29. **celodnevno** (tudi nočno) **službo**; kjer pa je samo en uradnik, mora biti za predajo brzojavk in posredovanja telefonskih razgovorov strankam na razpolago tudi izven uradnih ur. Ta ureditev je v javnem interesu toplo pozdraviti.

* **Pripravljalni odbor** učiteljskega društva za Mežiško dolino v Prevaljah potrebuje, da more zastopati interese koroškega učiteljstva, nemudoma naslove vseh koroških učiteljev in učiteljic, bodisi da stanujejo na Koroškem ali izven Koroške. Javite takoj naslove odboru.

* **Pragmatiranje nepragmatičnega poštnega uradništva.** Na odločno in solidarno zahtevo poštnih organizacij se je ministrstvo vendar odločilo, da popravi krivico, ki se je godila nepragmatičnemu poštnemu uradništvu napram uradništvu drugih resortov z isto in celo manjšo predizobrazbo. Z odlokom z dne 29. 10. 1920, št. 32.591, ministrstva pošte in brzojava se ima takoj izvesti pragmatizacija nepragmatičnega poštnega uradništva na podlagi § 52. službene pragmatike iz l. 1914 in uvrstiti v skupino D državnih uradnikov. Osnutek pragmatizacije razpošiljamo vsem uradom. — Zveza poštnih organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

* **Minister Kukovec,** ki se je te dni mudil v svojem volilnem okrožju, je prispel popoldne v Ljubljano ter se je zvečer vrnil v Beograd.

* **Nova** *klerikalna korupcija.* Mariborski klerikalni sosvet je v zvezi z narodnimi socijalci brez vednosti občanov prodal mestno stavbišče na Kralja Petra trgu za zgradbo nove cerkve.

* **Pravoslavni pokret na Češkem** zavzema vse večji razmah; dosedaj se je izjavilo čez 200 župnij za izstop iz katoliške cerkve in pristop v pravoslavje. Iz Beograda poročajo, da je pravoslavni patrijarhat dobil že drugič iz Češke prošnjo, da naj delegira enega pravoslavnega episkopa, ki bi izvršil svečani prestop.

* **Za upokojence državnih železnic.** Železniški upokojenci, oziroma upokojenke, dobijo od 1. oktobra t. l. dalje nove, zvišane draginjske doklade. Da se jim morejo te doklade izplačati, morajo vsi železniški upokojenci, oziroma železniške upokojenke, poslati do 15. decembra t. l. ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu zase in za svoje družinske člane predpisane prijave. Upokojenci in upokojenke naj si obrazec teh prijav prepišejo pri najbližjem državno železniškem uradu.

* **Upokojenci južne železnice** se opozarjajo, da se zaradi prolongacije svojih legitimacij obrnejo na gosp. postajenačelnika njih najbližje južnoželezniške postaje, oziroma, če ne stanujejo ob progi južne železnice, neravnost na obratno ravnateljstvo južne železnice, II. odd. v Ljubljani. Za rodbinske člane je priložiti vedno občinsko potrdilo, da žive z upokojencem v skupnem gospodarstvu in da so od njega popolnoma in trajno vzdrževani.

* **Znižana tarifa na orient-ekspresu.** Na simplonskem orient-ekspresu so se nedavno znižale cene. Vozni listek za Beograd-Pariz stane sedaj 528 frankov, a za prtljago do 10 kg se plača 19·35 frankov.

* **Avtomobilne zveze v Primorju.** Z odobrenjem ministrstva saobračaja je uveden avtomobilski promet v Primorju, in sicer na progah Senj-Lešće (pri Vrhovini), Bakar-pristanišče, Bakar-železniška postaja, Senj-Novi Cirkvenica in obratno. Promet bo eksploatirala Hrvatska centralna banka v Senju.

* **Prihodnji živinski semenj v Ljubljani.** Zaradi narodnega praznika dne 1. decembra bo prihodnji semenj za živino v Ljubljani v četrtek dne 2. decembra.

* **Umrl je v Dragi pri Igu lastnik opekarne in posestnik Angelo Ajta.** Pokojnik si je pridobil za ižansko občino velikih zasług, posebno, ko je pred leti obvaroval občino pred veliko škodo, da jo graščina in žunišče oškodujeta pri odkazi lova. Pri pogrebu je sodelovala požarna bramba in Sokol, a v slovo mu je govoril posestnik Ivan Šenk. — Vrlemu narodnjaku blag spomin!

* **Umrl je v Krškem** dne 22. t. m. po kratki bolezni notar dr. Jurij *Perko*, ki je bil pri občinstvu zelo priljubljen.

* **Okraden ruski knez.** Ruski knez Mihael Nikolajević Volkonski je bil med vožnjo iz Rima v Beograd okraden. Tatvino je šele opazil v Logatcu v ekspresnem vlaku. Tatvina je bila izvršena na progi Bologna-Mestre. Tat mu je odnesel tri velike usnjate kovčege s perilom, obleko, dragocenostmi in 160.000 frankov gotovine. Knez je izsleditelju tatu zagotovil nagrado sto tisoč franc. frankov.

* **Ameriški izseljenci.** Danes je odšel iz Ljubljane v Trst velik transport ameriških izseljencev, po večini ženske iz dolenjskih krajev.

Gospodarstvo.

= *Gospodarska razstava v Pragi.* Češka poljedelska jednota pripravlja za 12 do 17. majnika 1921 veliko razstavo gospodarsko - industrijske produkcije, glavno poljedelskih strojev.

= **Bratislavska** *gospodarska konferenca*, ki naj bi uredila medsebojno gospodarsko življenje nasledstvenih držav, se ne bo vršila. Program konference je bil samo enostransko predložen in to je pri nekaterih državah vzbudilo odpor. Konferenca bi imela rešiti celo vrsto važnih gospodarskih vprašanj.

= **Gospodarstvo** *s premogom.* V Češkoslovaški republiki je izšla vladna naredba, katera urejuje gospodarstvo s premogom. Ustanove se *premogovni sveti* in *premogovni odbori.* V premogovnih svetih zasedejo: 8 zastopnikov lastnikov premogovnikov, 6 zastopnikov delavcev, 2 zastopnika uradnikov v premogovnikih, 3 zastopniki trgovcev s premogom, 4 zastopniki industrijskih podjetij, 2 zastopnika industrijskega delavstva, 2 zastopnika poljedelstva, 2 zastopnika železnic in 2 zastopnika ostalih konsumentov premoga, dalje razni strokovni inženjerji. Premogovni svet ima razne tehnične, gospodarske in socijalne pododbore. Na istem načelu sloni tudi sestava premogovnih odborov. S to naredbo je vlada storila velik korak na poti k socijalizaciji rudnikov.

= **Oddaja** *premoženja v Nemčiji.* Ko je bil sklenjen v Nemčiji zakon o oddaji premoženja, še ni bilo mogoče predvideti današnjega razvoja državnih financ. Takrat se je nameravalo pokrit državne dolgove z oddajo premoženja, razdeljeno v dolgoletne amortizacijske rente. Danes s tako oddajo premoženja državi sedaj ni več pomagano. Slabe finance zahtevajo hitrejšo oddajo premoženja. Zaradi tega je vlada izdelala nov načrt, po katerem bo treba oddati 10 do 63 % prirastka premoženja v vojni naenkrat. Ta znesek pa bo moral obsegati najmanj eno tretjino premoženja sploh, ki je po zakonu podvrženo oddaji. Najnižja podstavka po tem kombiniranem merilu znaša 10 %, najvišja 63 % premoženja, podvrženega oddaji.

= **Mednarodni** *žitni trg.* Iz Združenih držav ameriških prihajajo poročila, ki vedno bolj potrjujejo nado v najboljšo pšenično žetev. Poljedelski urad Združenih držav pričakuje, da bo letošnja koruza, rižna, krompirjeva in tobačna letina najbojša v zgodovini države. Enako ugodna poročila prihajajo iz Kanade, tako da Anglija lahko računa na bogato in primeroma ceneno preskrbo s pšenico. Kabelska poročila iz Buenos-Aisres-a hvalijo argentinsko žetev pšenice, ovsa in lanu.

= **Naseljevanje** *v južnih krajih naše kraljevine.* Naredba o naseljevanju v južnih krajih naše kraljevine je pretečeno soboto postala pravomočna. V svrho izvršenja naredbe je dovoljen ministrstvu za agrarno reformo kredit 20 milijonov dinarjev. Za naselitev v omenjenih krajih se je prijavilo doslej 4400 oseb. Največ priseljenikov se je zglasilo za Kosovo ter za kumanovsko in tetovsko okrožje. Dosedanji naseljeniki v južnih krajih so že ustanovili svoje kmetijske zadruge. Ministrstvo za agrarno reformo je tem zadrugam nedavno nakazalo podporo 100.000 dinarjev. Take podpore se bodo dovoljevale še nadalje, a seveda samo pod pogojem, če se podeljena podpora uporabi za one svrhe, ki so v naredbi označene. Isto velja tudi za nove priseljenike, ki poleg kmetijskih in obrtnih zadrug morajo ustanavljati tudi agrarne zajednice, katere bodo ministrstvu za agrarno reformo jamčile za porvačilo porabljenih kreditov.

= **Obdačenje** *alkoholne industrije.* Ministrstvo za zdravstvo pripravlja zakon, po katerem bi morala vsa podjetja, ki se bavijo s produkcijo alkohola in morajo polagati javne račune, odstopiti 30 odstotkov svojega dobička državi za podpiranje antialkoholnega gibanja. Podjetja, ki izdelujejo brezalkoholne pijače, bi bile nasprotno 20 let proste davka. Industrijalci, zlasti pa Savez industrijalca špirita, so že protestirali proti temu novemu zakonu.

—==—

Borze 24. novembra

Zagreb. V prometu z efekti je vladalo mrtvilo, ki traja že par dni. Interesa ni bilo nobenega, izvršenih je bilo le par zaključkov. Živahen pa je bil promet z valutami. Zahtevalo so se zlasti avstrijske krone in nemške marke. Dolarjev je bilo sicer mnogo na trgu, a je bilo tudi povpraševanje po njih živahno. *Devize:* Berlin 191 do 192, Milan 512 do 515, London 458 do 460, Newyork 125.50 126.50, Pariz 815 do 820, Praga 157 do 159, Švica 2050 do 2125, Dunaj 26.30 do 26.60. *Valute:* dolarji 126 do 127.50, avstrijske krone 27.50 do 28.50, levi 165, rublji 80 do 85, češke krone 155 do 160, funti 460, franki 850, napoleondorji 445 do 455, marke 190 do 192, leji 200, lire 500 do 504, turške zlate lire 500.

Efekti:

	denar	blago
Banka za Primorje . .	980	1075
Banka za trg. ind. . .	430	435
Hrv. eskomptna	1600	1615
Banka Brod na Savi . .	270	275
Poljedelska banka . . .	110	112
Trgovinska banka . . .	270	275
Jadranska banka . . .	1860	1900
Jugoslavenska banka . .	635	640
Ljubljanska kred. banka .	900	950
Narodna banka . . .	640	660
Prva hrv. štedionica . .	9000	9200
Rečka pučka	465	480
Slov. eskomptna banka .		700
Srpska banka	870	880
Eksploatacija drva . .	1400	1500
Dubrovačko parobr. dr.	6300	6800
Goranin	800	400
Narodna šumska ind. . .	840	855
Gutman	1750	1800
Slavonia	1200	1225
Ljublj. strojne tovarne .		950

Beograd. *valute:* funti 115 do 118, franki 210 do 215, dolarji 31.75 do 32, lire 126 do 128, leji 50 do 50.50, levi 41 do 41.50, marke 48.25 do 48.50, češke krone 40 do 42, avstrijske krone 6·80 do 7.20, napoleondorji 111 do 114. *Devize:* London 115 do 117, Pariz 200 do 203, Ženeva 520 do 535, Praga 40 do 40·50, Dunaj 6.60 do 6.70, Berlin 47 do 47.25.

Dunaj. *devize:* Zagreb 372 do 378, Berlin 731 do 737, Budimpešta 98·87 do 100·87, Bukarešta 715 do 735, London 1720 do 1740, Trst 1875 do 1915, Newyork 484 do 492, Pariz 3037.50 do 3087·50, Praga 599 do 604, Krakov 105 do 107, Zürich 7725 do 7775. Valute: dinarji 1475 do 1525, franki 3012.50 do 3062.50, švicarske note 7675 do 7725, češkoslovaške krone 601 do 609, ogrske krone 100 do 102.50, leji 710 do 730, levi 602.50 do 622.50, lire 1865 do 1905, marke 729 do 735, poljske marke 110.15 do 114.50, funti 1715 do 1735.

Efekti:

Avstr. kronska renta	19·50
„ majska renta	100·—
Ogrska kronska	120·—
V. avstrijsko vojno pos. . .	69·50
Turške srečke	3005·—
Kreditni zavod za trg. in ind.	1180·—
Anglobanka	1265·—
Bankverein	1225·—
Bosanska zemaljska banka .	1000·—
Avstro-Ogrska banka . . .	5500·—
Živnostenska banka	2250·—
Državne železnice	4550·—
Lombarde	1700·—
Alpine-Montan	5000·—
Praška železna industr. . .	12.800·—
Levkam. papirnica	8800·—

Praga. *devize:* Bukarešta 119·25 do 120.75, Berlin 119.25 do 120.75, Dunaj 16·25 do 17·25, Budimpešta 16·25 do 17.25, Jugoslovanske note 246 do 248, Zagreb 62.75 do 63.75, Amerika 82.75 do 83.75, Anglija 287 do 289, Švica 1268·50 do 1271.50, Francija 506.50 do 509·50, Italija 316 do 318.

Berlin. *devize:* London 68.43 do 68.57, Pariz 422·05 do 422.95, Švica 1073.90 do 1076.10, Avstrija 20·97 do 21.03, Praga 86.15 do 86.35, Budimpešta 14.73 do 14.77, Italija 259.70 do 260.30, Newyork 68.43 do 68.57.

Zürich. *devize:* Berlin 9.30, Newyork 635, London 23 do 27, Pariz 39.20, Milan 34 do 35, Praga 8.10, Zagreb 5, Budimpešta 1.40, Bukarešta 9.54, Varšava 1.50, Dunaj 1.95, žigosane 1.40.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

DOBER DAN! in nikakih bolečin ne boljete imeli, če uporabljate Fellerjev Elsa fluid in Elsa kroglice. 6 dvojnatih ali 2 špecijalni steklenici Elsa fluida 42·— K, 6 škatljic Elsa-kroglic 18·— kron. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15·— K, Fellerjevo pravo medicinalno liljino mleko z znamko „Elsa“ 19·—, Fellerjeva Tannokina pomada za rast las, veliki lonček 15·— K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki tvrdke *Eugen V. Feller v Donji Stubici. Elsa trg Br. 351 na Hrvatskem* so vseskozi zanesljivi in priporočljivi. 436

Vremensko poročilo.

[illegible]

Dan	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Vetrovi	Nebo	[illegible]
4. nov	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] v b	obl. obl	[illegible]
21. nov	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
22. nov	[illegible]	[illegible]	[illegible]	brez vetra	[illegible]	

[illegible]

24. nov. ob 7. uri:
Crikvenica: [illegible]
Dunaj: [illegible]
Inomost: [illegible]

Priporočamo domače tvrdke: | **Mali trgovski in obrtni oglasnik.** | Izhaja poli bro. Izvzemši 4 K.

Brusarnica:
Vanino Vekoslav, Stari trg 2

Crevljarji:
Zupančič Fran, Sv Martina cesta 6

Kleparji:
Goršič Fr., Slomškova ulica 11.
Keze e Stanko, Ilirska ulica 31.

Ključničarji:
Kosmač Fran o, Jeranova ulica 5
Lebar & Tišler, Jenkova ulica 9

Krojači:
Jamnik Anton, Rožna ulica 29
Hribar Josip, Poljanska cesta 70
Lipovšek Ivan, Poljanska cesta 58
Semrajc Jakob, Gradišče 5 I

Žensko krojaštvo:
Medved Rozi, Mestni trg 24/III [d 1.]

Mesarji:
Primc Marija, Floријanska ulica 10

Mestni graditelji:
Treo Viliem, Gosposvetska cesta 10

Modistke:
Horvat Minka, Stari trg 21
Stegnar Ivanka, Rimska cesta 10

Puškarji:
Kaiser F. A., Selenburgova ul. 6 [d 1]

Skladišče:
Balkan d. d., Dunajska c 33 [d n]

Spedicija:
Balkan, d. d., Dunajska c 33 [d n]

Tapetniki:
Pac Dran., Kolodvorska ulica 18

Trgovine:
Obrat Aleks., zaloga čevlj v vsake vrste, Sv. Petra cesta 28
Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38
Sandrič J., zaloga navlake, podplatov iz pa deleka, Mestni trg 6.
Mikuž L., izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15 [90]
Sax Ivan, kolonijalna trgovina, Stari trg 8 –1

Urarji:
Ravnihar Ivan, Sv Petra cesta 44

Razno: 4
Centrala drv, Aleksandrova cesta 10
Josip Pušsa, predilnica črev, Zagreb, Vinogradska cesta 32 3–1

Oprava za trgovino (šte že) 499 10–2
se takoj proda.
Henrik Kenda, Mestni trg 17.

Gensilni jermeni 14 14 mesecev, v raznih barvah, kakor tudi vse le m ivalni jermeni v zalogi pri **Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova ulica 13.** 484 3–3

Čitajte in razširjajte „Jutro“!

Parafin, ameriškega nafta tvrdka K. A. Kregar, Ljubljana. 4 1 1 4

Perfekna stenografinja in strojepiska
se išče za takojšnji nastop.
Ponudbe na pisarno dr. Novaka in dr. Tobala Ljubljana Dalmatinova ulica št. 3. 507 3–1

Za Miklavža

kupujte 456 5

za otroke:

Bob in Tolli, mladinski roman s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 2 K več.

za odrasle:

Anatole France: Izgubljeni otok, broš. 42 K, po pošti K 2 40 več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči, broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 K więc;
Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del, skupaj 50 K, po pošti K 2·80 več

Naročila na **Tisk v o zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 6.**

Knjige so najcenejše darilo.

Proda se trgovina
(s stanovanjem)
z zalogo ur, gramofonov in električnih predmetov
v Mariboru.
Cena po dogovoru.
Naslov: Kočevar, Maribor, Krekova ulica št. 2. 5 6

Zahtevajte
v
kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih
„JUTRO“

Prvovrstni atelje za črkoslikarstvo **FILIP PRISTOU** hotel Malič, se priporoča 29 10–10

Penkala

ZLATNA NALIV PERA

iz predragocenega materijala.
Prvorazredna izvedba, sigurnostni sustav.

PENKALA

automat. olovka, vazda za ljeta. 445 8–4
Dobiva u se u svim papirnicama.
Tvornica: **Edmund Mosler i dr., d. d. Zagreb.**

? Kako volimo s kroglicami ?

Vsake pravice in dolžnosti imajo volilci, kako treba zakon tolmačiti volilnim komisijam in zaupnikom strank? Vsa ta in druga vprašanja, ki niso pojasnjena v volilnem zakonu samem, razloga do podrobnosti

dr. Stefan Sagadin: Volilni red
z bogatim tolmačenjem. 241 2

Knjižico, ki velja 6 K, s poštnino 17 K 20 v, naročite pri **Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št 6.**

HRVATSKI DRVOTRZAC
jedini trucni list u Jugoslaviji izlazi svakog 1., 8. i 20 u mjesecu — Pretplata godišnje K 120 ili 30 din Surađuju naši prvi stručnjaci. — Adresar industrije drva K 20·– **Zagreb, Stosmayerova ulica 8.** 433 10 5

---

po zelo znižani ceni novi **dvokolesa,** pašči za moče, šivalni stroji in vsakovrstni deli, kar bicikle svetiljke, gorilci itd prejemajo se v **popravilo dvokolesa in razni stroji** pri **BAJELU, Ljubljana, Stari trg št. 28** 3/2 11 –1

Tvrdka Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih izgotovljenih oblek za

gospode, dečke in otroke.

V zalogi je vedno najfinejše angleško blago za obleke, suknje i. t. d.

Konfekcija za dame.

Najnovejši kroji! 503 5– Solidne cene!

Konkurenčne cene!

F. BRUMAT
Ljubljana 426 52–5

Manufaktura in tkanine

Mestni trg 25/I.

Konkurenčne cene!

Advokat dr. Janko Olip

je začel poslovati v družbi advokata 503–3

Milana Nešića

Beograd. **Zeleni venac 9.**

---

464 3–2

Narodna banka

kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Na podlagi odredb zakona o Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev od 26. januarja 1920. (razglašenega v „Narodnih Novinah“ br. 22 od 31. januarja 1920.) se otvarja

subskripcija kom. 40.000 delnic

v nominalnem iznosu od dinarjev 20,000.000
v kovanem zlatu.

Podpisovanje traja od 1. do 31. decembra 1920. Subskripcija se vrši v Beogradu pri banki sami, zven Beograda pri vseh bančnih podružnicah in poleg tega v mestih, kjer banka nima podružnice, pri denarnih zavodih, ki so v zvezi z banko ali njenimi podružnicami, dalje, kjer ni niti teh, pri davčnih uradih.

Na podlagi popisa in procena celokupnega bančnega premoženja, se je zvišala vrednost starih delnic banke, ki se glasijo na 500 dinarjev, na 720 dinarjev. Radi izjednačenja je določena ista vrednost tudi novim delnicam, katere se bodo istotako glasile na 500 dinarjev in to po sklepu Glavnega odbora Narodne banke, odobrenega od ministrstva za trgovino in industrijo. Nadalje je določeno, da se pri vsaki delnici računa za emisijske stroške 10 dinarjev v zlatu.

Za vsako delnico, ki stane 730 dinarjev v zlatu, se ima plačati pri subskripciji kot prvi obrok 130 dinarjev v zlatu, a ostalih 600 dinarjev za akcijo se ima položiti v roku petih let, in sicer kakor se bo zahtevalo.

Pripomba: V slučaju, da bi subskripcija prekoračila razpisano množino delnic, sme banka po omenjenem zakonu podvojiti število delnic reducirati, a vplačani zneski se vrnejo takoj subskribentu. Dividenda teče od 1. januarja 1921.

Beograd, 1. novembra 1920. **Uprava.**

Telefon štev 508. Štev. pošt. čekov. urada 5815 12.051.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg štev 4 453 26–2

Obrestuje vloge na tekoči račun s 4 %

Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča dela kar najkulantneje.

= od dne vloge do dne dviga. =

Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.